

Морето, баничката... и бозата

Това лято бях в Слънчев бряг. Там установих, че – да, наистина е пре-застроен, както казват, но все пак си е хубав. Макар и твърде оживен. По улиците се тълпят чужденци. Руснаци, немци, англичани. Французи, поляци, сърби. Млади, стари. Семейства с деца. Но предимно млади. Момчета и момичета, движещи се на групи по пет-десет. През деня облечени в бански костюми, а вечер – в елегантни рокли. Край тях профучават рикши и велосипеди. Мини-влакчета със звънливите си клаксони известяват за приближаването си. А безбройните файтони с клаксони, подобни на тромби, предупреждават за себе си разсеяните туристи, които не чуват тракането на подковите на конете им върху асфалта... Този поток от мъже, жени, деца, велосипеди, файтони и минивлакчета се носи из улиците на курорта, който представлява един безкраен, празничен ресторант, магазин, пазар, панаир. Навред от двете страни са наредени маси на ресторанти. Сини басейни с бели шезлонги. Носи се музика. Пекат се пържоли. Въртят се виенски колелета. Деца скачат върху надуваеми пързалки. Сутрин, вечер, потокът не секва, само намалява или увеличава интензивността си. Най-силен е вечер, между десет и полунощ. Десетки, стотици хиляди туристи, които се разхождат, ядат, пият, купуват, говорят, танцуват, дори – пеят. Признавам, че понякога е уморително. Но аз бях в частта до Несебър, където няма много хотели и е до едни дюни. Хубави и големи дюни. Като отиваш на плаж, вървиш по едно мостче над пясъка и е приятно. Може и да се събуеш бос. Тогава усещаш дъските и е също приятно. Все пак внимаваш да не настъпиш някой гвоздей. Не знам как са се спасили тия дюни от застрояване. Всъщност не са се спасили напълно. В частта до Несебър има един голям хотел, построен на самия плаж. Вълните на морето мият дървената стена, която подпират хотелите. Със сигурност не може да е построен законно. Направо би било абсурдно да е законно. Това би означавало, че в закона има нещо нередно. В този хотел почиват разни типове с много скъпи коли, предимно

джипове. Лечат на шезлонгите пред хотела. Мъжете са мускулисти, татуирани. С не особено дружелюбни физиономии. Жените – с големи бюстове, изрусени коси и следи от пластични операции по лицата. Колкото пъти минавах оттам, ме изпълваше неприятно чувство. Не мога да си обясня защо. Както и да е. Накрая свикнах. Хранех се на най-различни места. Аз не обръщам голямо внимание на яденето. Достатъчно ми е да не съм гладен. Но тъй като не бях живял от две години в България, не знам защо, много ми се ядяха банички. Още щом пристигнах в България установих, че те доста ми бяха липсвали. Топлите, мазни български банички, печени в големи, почернели алуминиеви тави, а още и тутманиците, милинките, локумките, кифлите и прочие български специалитети. Чудесно е да отидеш на море и да ядеш банички или нещо подобно на банички – с боза или айрян. Едно от нещата, които не изчезнаха от България през последните години, са баничките. Напротив. Баничарският бизнес изглежда, по всичко личи, че процъфтява. Няма българско селище, в което да няма баничарница. Виж, в курортите – като Слънчев бряг – не видях. Не знам защо. Но в Несебър, Равда, Бургас, Сарафово, Созопол и т.н. – навсякъде имаше. Не знам защо в Слънчев бряг нямаше. Може би тия чужденци не знаят какво е това баничка. А може би ресторантьорите си мислят, че хората ще ядат само банички и няма да посе-

щават ресторантите. Във всеки случай баничките ми липсваха там. Мисля си, че могат да направят заведения тип „Макдоналдс“ но вместо с хамбургери – с банички и т.н. Но явно още нещата не са стигнали дотам.

Миналата година бях в Сърбия и Черна гора. Стигнах чак до Подгорица и курортното градче Будва и се уверих, че от Черно море до Адриатическо море, а надолу – и до Бяло море – баничката живее пълноценен живот. Че един вид, баничката е постигнала мечтите на толкова поколения българи. „Мие се“ на три морета. Че е завладяла целите Балкани. Вярно, че някъде я наричат „бюрек“ или по друг начин. Но си е същата нашенска баничка. Вкусна и неотразима.

Така че, аз често ходех до Несебър да си купувам баничка. По дървеното мостче над дюните, а после край незаконния хотел с татуираните почиващи. В Несебър имаше доста баничарници и до една предлагаша хубави банички. Ако ние, балканците, може да правим нещо хубаво, то това е баничката. Баничката със сирене или тиква, спанак или праз, месо или риба. С нейните братя и сестри – тутманика и милинка-та, и първите ѝ братовчеди – кифлата, локумката и козунака... Липсва ми и тук, в Прага... Бях започнал да пиша за морето, а се получи за баничките... Но какво е море без банички, като се замисли човек...

Стефан Кисъв

